

til Bevillingerne til Ministeriet for Kirke og Undervisningsvæsenet, kan vidne om, at man ikke har gennemført Principet, hvor der er Spørgsmaal om Instituter, hvis Virksomhed er af en mere almindelig Charakter. Det forekommer mig saaledes, at man ikke har eftervist nogen Consequens af en saadan Art, at Thinget nu derved skulde lade sig afholde fra at stemme for Forkastelsen af det ærede Udvalgs Indstilling.

C. C. Møller: Ja, jeg forstaaer ikke Meningen af det, som den ærede Rigsdagsmand for Sorø Amts 3die Valgkreds (Hasle) har gjort gjældende; thi han sagde: „Hvad have de gjort med disse Præmier og Belønninger? Hvor der var et godt Agerbrug, have de givet Præmier, og saa er det blevet derved, og man har ikke udrettet Noget“. Men man maa erindre, at saasnart der er givet Præmier, saa er det en Dymuntring for hele Eggen deromkring til at efterligne den Mand, der har faaet en saadan offentlig Anerkjendelse af sin Virksomhed, og det er ganske vist, at medens jeg var Præst paa Hederne i Jylland, har jeg været Bidne til, hvor stor Indflydelse det havde, da en Mand der i Pastoratet blev belønnet af Landhuusholdningssekskabet. Man har her yttret, at ved de mindre Selskaber er Landhuusholdningssekskabet blevet overflødig. Det er ikke Tilfældet, thi hvert af de mindre Selskaber har sin Virksomhed i sin Kreds, men derimod at offre Meget for Danmarks Bilande eller for større Foretagender, ligger ikke i det enkelte Amts landoeconomiske Selskabs Formaal; det kongelige Landhuusholdningssekskab har gjort overordentlig Meget for Færøerne og Island; det har understøttet unge Isændere og Færinger, som bleve sendte herved, og har alene ved sit Bidrag underholdt dem, medens de opholdt sig her paa Agerdykningsinstituttet eller hos dygtige Landmænd. Jeg maa ogsaa gjøre opmærksom paa, at ogsaa af saadanne større Foretagender som Overrisling og Draining har det havt stor Fortjeneste. Der er udsendt unge Mennesker til Skotland, og andre Lande paa dette Selskabs Bekostning, for at de kunde gjøre sig bekendte med Overrisling, Draining og mange andre

af den nyere Tids oeconomiske Opfindelser, saa at jeg troer, at vi vilde handle daarligt i Landoeconomiens Interesse, hvis vi vilde berøve dette Selskab dets knapt tilmaalte Tilskud af Statskassen. Det er ogsaa meget rimeligt, som det blev yttret af den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 2den Valgkreds (Bregendahl), at naar disse Forhandlinger blive bekendte, vilde Mange strømme til med deres Bidrag, saa at, dersom vi nu kun her fastholde, at Selskabet skal beholde, hvad det har været ført, være en Dymuntring for Mange, navnlig skal det være en Dypfordring for mig til at gaae ind deri.

Ordføreren: Der er fremkommen en Deel Bemærkninger, som jeg ikke skal trætte det ærede Thing med at imødegaae eller omtale; men der er en Bemærkning fra den ærede Rigsdagsmand for Aarhus Amts første Valgkreds (G. Winther), med Hensyn til hvilken jeg dog skal tillade mig at gjøre en Bemærkning. Han meente, at man skulde sætte en anden Betingelse, nemlig at Landhuusholdningssekskabets Budget blev gennemgaaet af Rigsdagen. Jeg troer, at dette vil være at slaae ind paa en aldeles ny Bet. Der vilde vist heller ikke være nogen Rimelighed for, at man vilde erholde Samstemning i denne Henseende, og jeg tør endogsaa paastaae, at dersom man vilde opstille en saadan Betingelse, vilde der reise sig en ganske anderledes Storm fra de ærede Herrers Side, som nu ere Modstandere af dette Forslag. Hvad nu iøvrigt selve dette Endringsforslag angaar, da skal jeg blot troste mig med, at det lader dog til, at de ærede Herrer, som ere Modstandere af det, ere fuldkommen enige med Finantsudvalget i Principet, og det er ikke første Gang, at Finantsudvalget har maattet forsøgte et Princip, som man ikke har villet vedkjende sig, førend man er kommen frem dermed flere Gange. Jeg troster mig derfor med, at de ærede Rigsdagsmænd ere saaledes forberedte, at hvis det ikke lykkes iaar at sætte Endringsforslaget igjennem, vil det i alt Fald kunne gaae igjennem til næste Aar; thi af det, som er udtalt af alle Talere, der have reist sig i denne Sag,